

POSTANOWIENIE

Dnia 5 sierpnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XV Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym :

Przewodniczący: SSO Jarosław Grobelny

Sędziowie: SO Brygida Łagodzińska

SO Krzysztof Godlewski (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 5 sierpnia 2014 roku w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi P. N. w trybie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki

o stwierdzenie przewlekłości postępowania

w sprawie ze skargi P. N. na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...)w P.T. O., w sprawie Km (...)

prowadzonej przez Sąd Rejonowy (...)w P.

pod sygnaturą II Co (...)

postanawia:

1. stwierdzić, że w sprawie II Co (...)prowadzonej przez Sąd Rejonowy (...)w P. wystąpiła przewlekłość postępowania;
2. przyznać skarżącemu od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego (...)w P. sumę pieniężną w wysokości 2.000 zł (dwa tysiące złotych);
3. oddalić skargę w pozostałym zakresie;
4. zwrócić skarżącemu opłatę od skargi w kwocie 100 zł.

SSO Brygida Łagodzińska SSO Jarosław Grobelny SSO K. Godlewski

UZASADNIENIE

Pismem złożonym w dniu 15.07.2014 r. w Sądzie Rejonowym (...)w P., P. N., wniósł skargę na przewlekłość postępowania w sprawie II Co (...)prowadzonej przez Sąd Rejonowy (...)w P..

Skarżący wniósł o stwierdzenie, że w zaskarżonej sprawie nastąpiła przewlekłość postępowania; o wydanie Sądowi Rejonowemu (...)w P. zalecenia natychmiastowego podjęcia czynności zmierzających do rozstrzygnięcia skargi na czynność komornika; zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego - P. N. sumy pieniężnej w wysokości 2.000 zł, tytułem zadośćuczynienia za nierozpoznanie sprawy bez zbędnej zwłoki oraz o przyznanie skarżącemu od Skarbu Państwa zwrotu opłaty sądowej w kwocie 100 zł w przypadku uwzględnienia skargi.

W uzasadnieniu skarżący wskazał, że pismem z dnia 14 stycznia 2014 r., doręczonym do Sądu Rejonowego dnia 16.01.2014 r. skarżący złożył skargę na czynność komornika T. O.. Do dnia złożenia skargi na przewlekłość

postępowania, tj. 14 lipca 2014 r. Sąd nie dokonał żadnych czynności zmierzających do wydania postanowienia rozstrzygającego skargę. Z informacji uzyskanych telefonicznie wynika, że od wpływu sprawy i przekazania jej odpowiedniemu sędziemu, nie zostały do dzisiaj wykonane żadne czynności zmierzające do wydania rozstrzygnięcia.

Mimo upływu 6 miesięcy od złożenia skargi, w sprawie dotychczas nie wydano żadnego rozstrzygnięcia.

Skarżący wskazał również, że brak wydania rozstrzygnięcia powoduje, iż uczestnik postępowania nadal nie ma możliwości uzyskania dostępu do akt komorniczych, wobec czego jego prawa jako strony postępowania egzekucyjnego są ograniczone.

Przy uwzględnieniu skargi skarżący domagał się przyznania kwoty pieniężnej w wysokości 2.000 zł. Wskazał, że domaga się jak najszybszego rozstrzygnięcia czy możliwy jest dostęp do akt postępowania. Podkreślił, że żądana suma nie jest rażąco wygórowana i jest adekwatna do czasu przewlekłości.

Sąd Okręgowy ustalił, iż przebieg postępowania w sprawie był następujący:

- Dnia 16.01.2014 do Sądu Rejonowego (...)w P. wpłynęła skarga P. N. na czynność komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym (...)w P.T. O. w sprawie Km (...) – odmowę udostępnienia akt sprawy egzekucyjnej;
- Dnia 17.01.2014 r. akta sprawy przedłożono sędziemu;
- Zarządzeniem z dnia 20.01.2014 r. nakazano zwrócić się do komornika sądowego o akta egzekucyjne w sprawie Km (...), doręczając odpis skargi wraz z wezwaniem o zajęcie stanowiska w sprawie w terminie 3 dni. Akta sprawy nakazano przedłożyć za 10 dni lub z korespondencją. Zarządzenie wykonano dnia 21.01.2014 r.
- Dnia 30.01.2014 r. do Sądu Rejonowego (...)w P. wpłynęło pismo komornika sądowego, w którym przedstawił swoje stanowisko w sprawie oraz przesłał akta egzekucyjne.
- Postanowieniem z dnia 18.07.2014 r. wydanym na posiedzeniu niejawnym, Sąd Rejonowy nakazał komornikowi sądowemu udostępnienie do wglądu P. N. akt sprawy Km (...)w części obejmującej nieruchomości wymienione przez Sąd Rejonowy oraz orzekł o kosztach postępowania wywołanych wniesieniem skargi na czynność komornika sądowego. Odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem nakazano doręczyć pełnomocnikowi skarżącego, wierzycielowi, syndykowi oraz komornikowi.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga zasługiwała na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. Nr 179, poz. 1843 z późn. zm.) – zwanej dalej ustawą, strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawłości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Ocena, czy zaistniała przewlekłość jest względna i zawsze musi odnosić się do realiów konkretnej sprawy i przyjętego trybu postępowania. Pojęcie przewlekłości generalnie dotyczy stanów czy zdarzeń nadmiernie rozciągniętych w czasie, przedłużających się, przy czym przewlekłość nie jest zależna jedynie od upływu czasu i subiektywnych odczuć strony, ale od czynników obiektywnych oraz czasu niezbędnego do podejmowania działań zgodnych z obowiązującymi przepisami, przewidującymi prowadzenie określonych procedur.

W przypadku spraw sądowych nie można oczekiwać, że będą one rozstrzygane natychmiast po ich wpływie, gdyż ani nie jest to możliwe ze względów organizacyjnych, ani nie byłoby rozsądne wobec konieczności zapoznania się sędziów z materiałami sprawy, czasu dla ich rozważenia i podjęcia decyzji. Chodzi jedynie o to, by czynności te zabierały odpowiednią ilość czasu, a zatem odbywały się bez zbędnej zwłoki, której nie dałoby się uzasadnić, a która wskazywałaby na bezczynność sądu lub bezproduktywność jego działań. Ocena zarzutu przekroczenia rozsądnego terminu rozpoznania sprawy powinna uwzględniać przeciętny czas oczekiwania na rozpatrzenie sprawy w prawidłowo funkcjonującym sądzie. Tylko nadmierne zaś odstępstwa od czasu koniecznego do wykonania określonych czynności sądowych, prac i procedur mogą być uznawane za tworzące stan nieuzasadnionej zwłoki o jakim mowa w ustawie (tak również: postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 11.05.2005r., II S 26/05, LEX nr 151808; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 28.09.2005r., II S 19/05, publ. KZS 2005/11/39; postanowienie NSA w Warszawie z 26.11.2004r., GPP 1/4, publ. ONSAiWSA 2005/5/97).

Z reguły jako przewlekłość traktuje się w orzecznictwie Sądów polskich oraz Trybunału Praw Człowieka bezczynność znaczącą, rozciągającą się na kilkanaście miesięcy czy nawet kilka lat, ale - w ocenie Sądu Okręgowego - nie można oceny jej zaistnienia odrywać od charakteru sprawy, na co wprost wskazuje art. 2 ustawy.

Analiza akt sprawy prowadzi do wniosku, że w niniejszej sprawie miała miejsce nieuzasadniona opieszałość Sądu Rejonowego. Skarga spełniająca od początku wymogi formalne, została rozpoznana merytorycznie dopiero po upływie około pięć i pół miesiąca od przedłożenia przez komornika akt egzekucyjnych. Akta egzekucyjne wpłynęły do Sądu Rejonowego dnia 30.01.2014 r., zaś postanowienie rozstrzygające skargę na czynność komornika sądowego wydano dopiero dnia 18.07.2014 r.

Powyższe okoliczności wskazują, że sprawa nie była rozpoznawana sprawnie – w rozsądnym terminie, a okres bezczynności Sądu był znaczny. W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy, uwzględnił żądanie skarżącego i stwierdził przewlekłość postępowania w niniejszej sprawie (punkt 1 postanowienia).

Stosownie do art. 12 ust. 4 ustawy, uwzględniając skargę, sąd na żądanie skarżącego, przyznaje od Skarbu Państwa sumę pieniężną w wysokości od 2.000 zł do 20.000 zł. Świadczenie, o którym mowa nie jest odszkodowaniem za poniesione straty i utracone korzyści (art. 361 § 2 k.c.) ani też zadośćuczynieniem za doznaną krzywdę (art. 445 k.c.). Pełni ono rolę sankcji za wadliwe zorganizowanie wymiaru sprawiedliwości, zaś względem skarżącego powinno stanowić rekompensatę za doznaną szkodę niepieniężną, polegającą przykładowo na cierpieniu, frustracji, poczuciu niesprawiedliwości, lęku, niepewności czy kłopotach w związku z przewlekłym charakterem postępowania (tak również: uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 6.01.2006r., III SPP 154/05, publ. OSNP 2006/21-22/342 i przywołane tam orzecznictwo). Jest to zatem specyficzna forma rekompensaty za niewymierne straty moralne i ujemne dolegliwości związane z przeciągającym się postępowaniem sądowym czy egzekucyjnym (tak: P. Górecki, S. Stachowiak, P. Wiliński, „Skarga na przewlekłość postępowania sądowego. Komentarz”, Oficyna, 2007, komentarz do art.12).

Odnosząc powyższe do okoliczności rozpoznawanej sprawy, w ocenie Sądu Okręgowego, uzasadnione było przyznanie skarżącemu sumy pieniężnej w żądanej przez niego kwocie - w wysokości 2.000 zł. Należy bowiem zwrócić uwagę, że rozstrzygnięcie niniejszej sprawy nie należało do skomplikowanych, a nadto miało istotne znaczenie dla skarżącego, któremu komornik sądowy odmówił wglądu do akt sprawy, co ograniczało uczestnikowi możliwość podjęcia ochrony jego uzasadnionych interesów jako uczestnika postępowania egzekucyjnego.

Sąd, po rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy, Sąd Okręgowy uznał, że adekwatną będzie kwota 2.000 zł. Przyznana skarżącemu kwota została przez Sąd Okręgowy ustalona z uwzględnieniem stopnia przewlekłości, jej przyczyn, jak również skutków dla skarżącego, a także charakteru sprawy (punkt 2 postanowienia).

Wobec wydania przez Sąd Rejonowy postanowienia w przedmiocie skargi na czynność komornika sądowego, nie było podstaw do nakazania Sądowi Rejonowemu wydania rozstrzygnięcia w tym przedmiocie (punkt 3 postanowienia).

O zwrocie opłaty od skargi uiszczonej przez wnioskodawcę Sąd Okręgowy orzekł mając na uwadze art. 17 ust. 3 ustawy (punkt 4 postanowienia).

SSO Brygida Łagodzińska SSO Jarosław Grobelny SSO K. Godlewski